

Vörösmarty Mihály életműve

A ROMANTIKUS TRIÁSZ NAGY ALAKJA

Javasolt feldolgozási idő: 80 perc

1. feladat

Készítsd el Vörösmarty Mihály életrajzának 10 pontos vázlatát! A következő elemek feltétlenül szerepeljenek benne!

Pusztanyék, ciszterciek, Perczel család, Perczel Etelka, Görbő, Buda, nemesi ellenzék, Csajághy Laura, a forradalom bukása

[Wikipédia – Vörösmarty Mihály](#)

2. feladat

Olvasd el Vörösmarty Mihály Előszó című versét, majd válaszolj a felmerülő kérdésekre!

Vörösmarty Mihály: Előszó

*Midőn ezt írtam, tiszta volt az ég.
Zöld ág virított a föld ormain.
Munkában élt az ember mint a hangya:
Küzdött a kéz, a szellem működött,
Lángolt a gondos ész, a szív remélt,
S a béke izzadt homlokát törölvén
Meghozni készült a legszebb jutalmat,
Az emberüdvöt, melyért fáradozott.
Ünnepre fordúlt a természet, ami
Szép és jeles volt benne, megjelent.*

*Öröm - s reménytől reszketett a lég,
Megszülni vágyván a szent szózatot,
Mely által a világot mint egy új, egy
Dicsőbb teremtés hangján üdvözölje.*

*Hallottuk a szót. Mélység és magasság
Viszhangozák azt. S a nagy egyetem
Megszünt forogni egy pillantatig.
Mély csend lön, mint szokott a vész előtt.
A vész kitört. Vértfagylaló keze
Emberfejekkel lapdázott az égre,
Emberszivekben dúltak lábai.
Lélekzetétől meghervadt az élet,
A szellemek világa kialutt,
S az elsötétült égnek arcain
Vad fénnel a villámok rajzolák le*

*Az ellenséges istenek haragját.
És folyton-folyvást ordított a vész,
Mint egy veszetté bősziült szörnyeteg.
Amerre járt, irtóztató nyomában
Szétszaggatott népeknek átkai
Sohajtanak fel csonthalmok közül;
És a nyomor gyámoltalan fejét
Elhamvadtt városokra fekteti.
Most tél van és csend és hó és halál.
A föld megőszült;
Nem hajszálanként, mint a boldog ember,
Egyszerre őszült az meg, mint az isten,
Ki megteremtven a világot, embert,
E félig istent, félig állatot,
Elborzadott a zordon mű felett
És bánatában ősz lett és öreg.*

*Majd eljön a hajfodrász, a tavasz,
S az agg föld tán vendéghajat veszen,
Virágok bársonyába öltözik.
Üvegszemén a fagy fölengedend,
S illattal elkendőzött arcain
Jókedvet és ifjúságot hazud:
Kérdjétek akkor ezt a vén kacért,
Hová tevé boldogtalan fiait?*

Baracska, 1850-1851 telén, télutóján

(Forrás: [Magyar Elektronikus Könyvtár](#))

a) A cím arra utal, hogy Vörösmarty alkotását már valamely korábban született műve elé szánta előszóként. Egy feltételezés szerint a Három rege című allegória elé került volna. Idézd a versből azt a részt, amely a születési körülményeire utal!

b) Térképezd fel a mű szerkezetét! Megadjuk a szerkezeti egység lényegét, neked az adott rész első és utolsó sorát kell beírnod a szerkezeti vázlatba!

I. a reményteljes tavasz ábrázolása:

- 1. mondata:
- utolsó mondata:

II. a várakozás pillanatainak ábrázolása:

- 1. mondata:
- utolsó mondata:

III. a vész ábrázolása:

- 1. mondata:
- utolsó mondata:

IV. a tél ábrázolása:

- 1. mondata:
- utolsó mondata:

V. az áltavasz ábrázolása:

- 1. mondata:
- utolsó mondata:

c) A költeményben évszakszimbolika található. Az egyes évszakok egy-egy történelmi szakaszra, eseményre utalnak Vörösmarty korából. Írd az évszak mellé a lehetséges jelentését!

- A. igazi tavasz:
- B. tél:
- C. áltavasz:

d) Milyen költői eszközökkel fejezi ki a lírai én az első versszakban a virágzó történelmi időszakot? Legalább 3 elemet említs és idézz!

e) Emeld ki és nevezd meg azt a költői eszközt, amelyben az ember is megjelenik a költemény felütésében!

f) Milyen hangvételi a versnek azon szakasza, ahol a várakozás pillanatairól olvasunk? Válaszodat példával támaszd alá!

g) Milyen viszonyban áll a vész kitörését ábrázoló rész az előtte állóval?

h) Gyűjts hatáskeltő eszközöket a vész leírását tartalmazó szakaszból! Nevezd meg az eszközt, és írd mellé a példát!

i) Nevezd meg a következő költői eszközt: „Most tél van és csend és hó és halál.”

j) Hogyan vall az emberiségről a lírai én ebben, a télre utaló részben?

k) Hogyan értékelhetjük a vers zárlatában megjelenő tavaszt? 5-6 mondatban foglald össze!
